

Практична робота № 9.

Тема. Аналіз картограм народжуваності, смертності, природного приросту, густоти населення, урбанізації в Україні.

Мета: удосконалювати вміння аналізувати картодіаграми народжуваності, смертності, природного приросту, густоти населення, урбанізації; пояснювати демографічну ситуацію, що склалася в різних регіонах України. Розвивати вміння та навички аналізувати тематичні карти; знаходити потрібну інформацію в різних джерелах знань. Виховувати толерантне ставлення до жителів різних населених пунктів, повагу до їх звичаїв та культури.

Обладнання: підручник, атлас, інтернет-ресурси, статистичні матеріали.

Опорні та базові поняття: картодіаграма, демографія, народжуваність, смертність, природний приріст населення, густина населення, урбанізація, мобільність населення, відтворення населення, депопуляція населення.

Хід уроку:

I. Організаційний момент – інструктаж з БЖД.

II. Теоретична частина:

1. **Картодіаграма** – це спосіб зображення на карті за допомогою діаграм сумарної (кількісної) величини якогось явища, що стосується певної територіальної одиниці.
2. **Демографія** – це наука про закономірності відтворення населення у суспільно-історичній обумовленості цього процесу.
3. **Народжуваність** – це процес дітонародження в сукупності людей, що складають покоління (генерацію) або в сукупності поколінь — населення (людність).

4. **Смертність** – це демографічний показник кількості смертей у певній популяції або певній підгрупі населення в одиницю часу.
5. **Природний приріст населення** – це різниця між кількістю живонароджених та кількістю померлих.
6. **Густота населення** – це рівень заселеності певної території; кількість постійного населення, що проживає на одиниці площі (як правило, в розрахунку на один квадратний кілометр).
7. **Урбанізація** – це зростання значення міст в розвитку суспільства, яке супроводжується ростом і розвитком міських поселень, зростанням питомої ваги міського населення, поширенням міського способу життя в певному регіоні, країні, світі.
8. **Соціально-трудова мобільність населення** – це переміщення людей з одних соціально-професійних груп, сфер зайнятості, видів трудової діяльності і робочих місць в інші.
9. **Відтворення населення** – це демографічний процес, що змінює чисельність і склад населення внаслідок народжуваності, смертності, шлюбності та розлучуваності.
10. **Депопуляція** – це систематичне зменшення абсолютної чисельності населення будь-якої країни або території як наслідок звуженого відтворення населення, коли наступні покоління чисельно менші за попередніх (смертність перевищує народжуваність, висока еміграція, існують обставини, що виключають великі втрати людей).

III. Практична частина:

1. Пригадайте особливості картодіаграм та умовних позначень, які використовуються під час їх побудови.

2. Використовуючи карту “Адміністративно-територіальний устрій України”, ст. 44-45 атласа) выпишіть до зошита назви областей України та їх адміністративні центри.
3. Проаналізуйте картосхеми **народжуваності**, **смертності** та **природного приросту** населення України (ст. 46, 47 атласу). Виявіть області з **найбільш і найменш** сприятливою демографічною ситуацією. Поясніть відмінності.
4. Проаналізуйте картосхему **густоти населення** України (ст. 46 атласу). Виявіть області з **найбільшою та найменшою** густотою населення. Поясніть відмінності.
5. Проаналізуйте картодіаграму **урбанізації** в Україні (ст. 49 атласу). Виявіть області з **найбільшим і найменшим** рівнем урбанізації. Поясніть відмінності.
6. Охарактеризуйте демографічну ситуацію, густоту населення, урбанізацію у Вінницькій області. Порівняйте її з показниками в Київській області.

Київська область: кількість населення – 1,725 млн.осіб, міське населення - 63%, сільське – 37%. Рівень урбанізації – 63%. Густота населення – 62 особи/км², що значно нижче чим в Україні – 73 особи/км². Природний приріст від’ємний (-6,3‰).

IV. Висновок: Укажіть головні особливості географії **вдтворення** населення України, його густоти та рівня урбанізації.

.